

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ЗАГАЛЬНОНАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ЗАСНОВАНИЙ У ЖОВТНІ 1928 р.
КИЇВ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор
Б.Є. ПАТОН

Заступник
головного редактора,
науковий редактор
О.Н. КУБАЛЬСЬКИЙ

Штатний заступник
головного редактора
О.О. МЕЛЕЖИК

П.І. АНДОН
В.Л. БОГДАНОВ
А.Ф. БУЛАТ
В.П. ГОРБУЛІН
М.Г. ЖУЛИНСЬКИЙ
А.Г. ЗАГОРОДНІЙ
М.Т. КАРТЕЛЬ
О.В. КИРИЛЕНКО
С.В. КОМІСАРЕНКО
В.Г. КОШЕЧКО
Е.М. ЛІБАНОВА
Л.М. ЛОБАНОВ
В.М. ЛОКТЄВ
В.В. МОРГУН
А.Г. НАУМОВЕЦЬ
С.І. ПИРОЖКОВ
О.М. ПОНОМАРЕНКО
А.М. САМОЙЛЕНКО
В.А. СМОЛІЙ
М.Ф. ШУЛЬГА

12
2019

ЗМІСТ

СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ

- Романюк С.І., Комісаренко С.В.** Механізми адаптації клітин до гіпоксії, або як «перекрити кисень» злоякісній пухлині (*Нобелівська премія з фізіології та медицини 2019 року*) 3
- Новосядлий Б.С.** Відкриття, що дали змогу повному подивитися на Всесвіт (*Нобелівська премія з фізики 2019 року*) 20
- Крячко І.П.** Мисливці за екзопланетами (*Нобелівська премія з фізики 2019 року*) 28
- Кириллов С.О.** Перезаряджуваний світ (*Нобелівська премія з хімії 2019 року*) 33
- Лібанова Е.М.** Новий підхід до боротьби з бідністю: методи дослідження, результати, уроки для України (*премія з економіки пам'яті Альфреда Нобеля 2019 року*) 43

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

- Із зали засідань Президії НАН України (9 жовтня 2019 р.) 54
- Із зали засідань Президії НАН України (23 жовтня 2019 р.) 60

З КАФЕДРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

- Рагуля А.В.** Прогресивні технології спікання матеріалів у електромагнітних полях (*стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 9 жовтня 2019 р.*) 65
- Лисенко О.Є.** Початок Другої світової війни та Україна в сучасному науковому дискурсі (*стено-*

грама наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 9 жовтня 2019 р.) 71

- Головач Ю.В.** Статистична фізика складних систем — новий напрям міждисциплінарних досліджень (*стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 23 жовтня 2019 р.*) 80
- Дирда В.І.** Сейсмостійкість будівель і споруд та віброзахист важких гірничих машин (*стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 23 жовтня 2019 р.*) 87

НАУКОВА СПАДЩИНА

- Самойленко А.М., Задерей П.В., Задерей Н.М., Нефьодова Г.Д.** Український математик Владислав Кирилович Дзядик (*до 100-річчя від дня народження*) 94

ЛЮДИ НАУКИ

- Завілопуло А.М.** Перша жінка — директор Інституту електронної фізики НАН України (*до 60-річчя доктора фізико-математичних наук Г.М. Гомонай*) 102

ВІТАЄМО

- 70-річчя члена-кореспондента НАН України В.О. Ємельянова 106
- 70-річчя члена-кореспондента НАН України Н.М. Фіалко 107
- 50-річчя члена-кореспондента НАН України А.О. Костікова 108
- Зміст журналу за 2019 р. 109
- Показчик авторів за 2019 р. 115